

סוגיה יב: מצות ניסוך המים

*

רקע

הסוגיה האחרונה בפרק עוסקת במצות ניסוך המים. נקדים ונאמר שיש שלושה מיני נסכים:

- א. יין הבא בפני עצמו. אדם נודר יין למזבח, מביאו, נותן עליו מלח ומנסך כולו על גבי השיתין [רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ד ה"א ופט"ז הי"ד].
 - ב. נסכים הבאים עם הקרבן. כל המקריבים בהמת עולה או שלמים, בין יחיד ובין ציבור, מביאים עם הקרבן יין וסולת כלול בשמן. את היין מנסכים על גבי השיתין, ועל הסולת נותנים מלח והיא נשרפת על גבי המזבח [רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ב].
 - ג. ניסוך המים. הלכה למשה מסיני, שבשבעת ימי סוכות מנסכים מים על גבי המזבח. משנתנו מחדשת שמנסכים את המים ביחד עם ניסוך היין של הקרבן.
- אנו לא נכנס לעובי הקורה בסוגיה זו, ונלמד אותה ברמת בקיאות בלבד.

מקורות

- א. מח. נ. "מתני' ניסוך המים כיצד ... אמר ה' צבאות"
- ב. רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"י הל' ו-ט

הסבר הסוגיה

"ניסוך המים כיצד צלוחית של מים מחזקת שלושה לוגים היה ממלא מן השלוח...
עלה בכבש ופנה לשמאלו שני ספלים של כסף היו שם... עירה של מים לתוך של יין
ושל יין לתוך של מים יצא". [משנה מח.]

נחלקו הראשונים במהות מצות ניסוך המים. הריטב"א [נ. ד"ה ואי מייתי] סובר שלמרות שמנסכים את המים יחד עם ניסוך היין של תמיד של שחר [רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"י ה"ו], יש הבדל מהותי ביניהם. ניסוך היין הוא חובת הזבח, ואילו ניסוך המים הוא חובת היום. המאירי [תענית ב: ד"ה נסוך] חולק וסובר שניסוך המים הוא חובת הזבח, ולא חובת היום. הרמב"ם [הל' תמידין ומוספין פ"י ה"ז] פוסק שהמנסך בלילה יצא ידי חובתו, מוכח שהוא סובר כריטב"א, שהרי את חובת הקרבן לא ניתן לקיים בלילה שאינו זמן הקרבה.